

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy hónapra 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyegdíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Mi akar ez lenni?

Egyre sürűbben emlegetik érdekelt körökben azt a hírt, hogy a római szentszék az ö s s z e s s z e r z e t e s e k e t és köztük a t a n i t ó r e n d e k e t is közelebbről megrendszabályozza.

A S z e n t - F e r e n c z - r e n d i szerzetesekre nézve a rendszabályt már tényleg alkalmazásba is vették.

Most jönnek sorra a többi szerzetesek és a tanítórendek ezek sorában a magyarországi p r e m o n t r e i e k , b e n c z e s e k , c z i s z t e r c z i t á k és p i a r i s t á k .

Nincs módunkban ellenőrizni e hírek valóságát; ám arról van tudomásunk, hogy közvetlenül érdekelt papi körökben nem tartják kizártnak e rendszabály gyakorlati alkalmazását.

Mi, mint laikusok, nem vagyunk annyira beavatva ebbe a dologba, hogy egyházrendszeri, dogmatikai, vagy biblikus szempontból komolyan mérlegelni tudnók e rendszabályozásnak szükségességét, célszerűségét és indokait, valamint azt a jelentőségét sem, melyet ezen rendszabálynak életbeléptetése az egyháznak valamely magasabb és egyetemesebb érdekére nézve képvisel.

Megengedhetőnek tartjuk, hogy merrev egyházi érdekből, tehát teljesen egyoldaluan, lehet valamelyes argumentumokkal motiválni a szentszéknek ezen elhatározása mellett; ámde alig hisz-

szük, hogy olyan argumentumokat hozhatnának fel, a melyeket a mai kor papsága akceptálhatna, nem is szólva arról, hogy a világi elem a szentszéknek ezen a sötét korszakokra emlékeztető rendszabályában egyebet látnának, mint czél és o k n é l k ü l v a l ó z a k l a t á s á t azoknak a derék szerzetes rendeknek, a melyek főképpen Magyarországon úgy a lelkészkedés, — mint az oktatás terén hiven és lelkiismeretesen és teljes odaadással teljesítik már évszázadok óta a magukra vállalt kötelezettségeket.

Mindazok, a kik főképpen a tanítással foglalkozó magyarországi szerzetes rendek és pedig a premontréi, piaristák, bencések és ciszterciáknak e nemű áldásos és eredményes működését ismerik, azok mindnyájan megegyeznek abban a meggyőződésben, hogy ezeknek a szerzetes rendeknek célbavett megrendszabályozása nem csak egyházi és vallási, hanem a nevelésügy szempontjából is megengedhetetlen s mindkét szempontot illetőleg az a kötelesség hárul a magyar állam kormányára, hogy a mennyiben ezt a rendszabályozást a római szentszék komolyan célba vette — ez ellen minden megengedett eszközzel demonstráljon.

Demonstrálnia kell annál is inkább, mert egészen bizonyosra vehető, hogy ennek a rendszabálynak megvalósítása azt vonja maga után, hogy ezeknek a kiváló és kötelességtudó tanítórendeknek

az önértetesebb tagjai (s ezek vannak túlnyomó többségben) t ö m e g e s e n h a g y n á k o d a a z i l l e t ő r e n d e k e t és az is bizonyosra vehető, hogy az ifjuság jövőben egyetemesen tartózkodnék az illető megrendszabályozott rendekbe való belépéstől; a minnek az volna az eredménye, hogy a magyar állam elvesztené azt a tekintélyes kontingenst, melyet ez idő szerint a tanítással foglalkozó magyar tanítórendek képeznek.

Részleteit ugyan ennek a rendszabálynak nem ismerjük még; ám abból következtelve, amit a szentszék a Ferencrendi szerzetesekkel művelt, sejtünk lehet, hogy ezeknek a többi szerzeteseknek is hasonló szervet szánt, — mint amazoknak. Már pedig ebben a már ismert rendszabályban a szentszék intencziója egészen érthető módon jut kifejezésre.

E szerint a szerzetes rendeket egyszerűen v i s s z a f e j l e s z t e n i akarják abba a korba, a melyben a szellemi v a k s á g és a s ö t é t s é g volt az uralkodó elem s Róma a szerzetes rendek belső életét és külső viselkedésüket aszerint rendezte be, hogy ezek a vakság és sötétség fentartásán munkáljanak. Ehhez a csodálatos misszióhoz szabta a szentszék a szerzetes ruházatát, belső életüket a külvilággal való érintkezésük módját és tanítási elveiket és rendszerüket is. Hát most a 19-ik század a konyán huszadik évszázadküszöbén szedni előzettek

Téli rege.

Irta: SZATHMÁRY ZOLTÁN.

A Debreczeni tárczája.

I.

... Vártá a reggelt. Úgy virrasztotta keresztül az éjszakát, egyetlen pillanatra sem szállván meg szemét az álom. Keresztül fetrengte a hosszú időt, a mikor pedig az álmatlan ember kétszeresen érzi a fájdalmat, szászorosan elhagyatottságát, mikor minden olyan nyomasztóan csendes, s mindennek mégis oly kísértetiesen hangosak.

Riasztó neszek támadnak a sötétben, a szél szilai, rapzódikus dallamokat dudol, úgy tetzik mintha emlékezne is a zürzavaros melódiákra.

Talan valamikor régen, a szivarványos mult tavaszán hallotta a biteremben, mikor diszharmonikusán vágott bele a nótába a dühajkodóknak eles kacaja, a poharak csendése.

S most újra átéli emlékében azt az időt. Csupa fény, pompa minden . . .

A karboiszággal leített terem egyik sarkában a kis asztalon ott pislog a lámpa, mellette karosszékben szendereg a jó lelkű nyugalmával az ápoló nő. Nehez lélegzete nem hallatszik el az álmatlanul fetrengő beteg asszonyhoz, nem hallja az álmodozó lélek a

mellette fekvő libegését sem, csak arra a zürzavaros hangokra figyel, amelyek a víziók világában keringő dalokká alakulnak.

A közös nagy terem orája ketyegése köti le azután a beteg figyelmét, s úgy tetszik neki, mintha egy régi, régi kedves nevet hallana hol élesebben valva ki a szomorú egyhanguságból hol tompábban, alig hallhatóan.

És várja a reggelt. Nehezen, megerőltetéssel emeli fel a fejét, hogy kitekinthessen az ablakon, mely épen ágya mellett van s melyen oldalt a színehagyott, fako függöny szabadon hagyja egy teuyérnyire a kis üvegablak. Mohó kíváncsisággal leselkedik ki rajta. Nehezen, nagyon nehezen hajnalodik, lombán dereng még a szürkület. Az óra lapját nem láthatja még a gyér világításban, megvárja hat míg halkán rekedt zörrenéssel üt az óra. Attól kezdve számítja a perczeket a csuklóján, az érütéseken.

Egy végtelenségnek tetszik a beteg asszony előtt az éjszaka, melynek mintha sohasem akarna vége szakadni.

Egy-egy mellette fekvő beteg egyet fordul, nagyot sóhajt, mélyen. Azokat a nehéz sóhajokat sem hallja, csak a mint vézna karja megmozdul s megzörren alatta a szalmazsak, akkor retten meg.

Ennek a zörrenésnek értelme van, amit csak ő tud megérteni. Egy haldokló panaszos hangjára ismer benne, egy szűk mellű, beteg

emberére, akit ő ösmert, aki érette halt meg nevével ajkán.

Szeretné befogni a fülét, hogy ne hallja, de valami leküzdhetetlen vágy arra készíti, hogy felkaparja a szalmazsak takaratlanul hagyott részét csontos ujjával. Hadd legyen még beszédesebb a zizegő szama! Hadd . . . Úgy tesz mint a gyermek aki fel a boszorkánytól de szívesen hallgatja az azokról szóló dajka meséket.

Azután újra odatapad tekintete az ablaktáblákra, melyeknek egyre élénkül a színe. Odakünn szürkül, egyre erősebb lesz a betörő fény, a teremben a tárgyak kör vonaljai egyre élesebbek lesznek. A beözönlő fény egyideig viaskodik az éjjeli lámpa gyöngye fényével, azután lassan lassan győzedelmeskeedik felette. Egyre szűkebb határt szab a lámpa által vetett fénynek, leszorítja a terem fehérré meszelt tetőzetét, mignem a kis lámpa fényudvara nem terjed tovább a kis asztallapjánál.

A pergamen-sárga arc ápolónőt is felveri álmából a hajnali fény. Lombán emelkedik fel karos székéből, nagyokat nyújtózkodva. Lassan csoszog végig az ágyak mellett. Jobbara mindeki, alszik, csak a tizenhetes van fenn.

— Ez a türelmetlen jószág, ez a nyughatatlan, — mormogja.

A tizenhetes pedig, a mint elhalad mel-

idő által már rég tulszárnyalt fegyvereket, nem tekinthetjük egyébnek hadüzenetnél, melyet a szentszék a haladás és a felvilágosodás szelleme ellen intéz abban a feltevésben, hogy ezt a szellemet a maga diadalmas útjain sikerül feltartóztatnia.

Hát mi azt mondjuk, hogy ez nem fog sikerülni.

Ez a céltüvesztett hadüzenet csak arra lesz alkalmas, hogy a civilizált világ egyetemesen fellázadjon a szentszéknek a sötét korszakok visszaállítását célzó kísérletezése ellen, a melyben a tudomány és a felvilágosodás szellemének termékenyítő erejét akarják leigázni és kétségelenné tartjuk, hogy az egész művelt világot szembe találja magával a szentszék, amikor ezt a rendszabályt életbeléptetni akarja.

A mi derék tanító-rendeinket meg kell védelmezni körömszakadtáig minden olyan törekvés ellen, melynek célja a civilizáció áldásainak megsemmisítésével visszahódítani a vakság szellemét és terjeszteni azt az áldatlan sötétséget, a melyből, hogy a világ Róma ellenére már jó századok óta kijutott — mindig hálásak lehetünk az emberiség ama nagy szellemei iránt, akik megtörték a vakság hatalmát és felragyogtatták az emberiség egén a mindent megnemesítő civilizáció napját.

Ezért nem engedheti a magyar kormány sem a tanító rendeket áldozatul esni a sötét korra emlékeztető kísérletezéseknek, mert az ő megrendszabályozásuk szorosán összefügg a civilizáció kérdésével, amit már általános emberi ségi érdekből is oltalmaznunk kell.

(K. E.)

lette, érdeklőleg emeli fel hozzá megkékkarizott, beesett szemét s kérőleg nyujja feő vézna kiaszott kezét.

Az ápolónő lehajol hozzá. A beteg asszony elhaló hangon sug valamit. Az ápolónő tovább morog.

— Ah igen, az ablak, a fény! Ezért esdekel minden reggel, kinszenvedés neki az éjszaka. Miért? Ki kérdi, hogy miért. — Ő meg nem mondja. Még utoljára betebolondul abba az ablakba.

A zsörtölő ápolónő fére huzza az ablakfüggönyöket. Teljes erővel tör be a tiszta üvegablakon a szürke hajnal, oda künn már régen temet a természet, minden szépet, a mi ékeséget a nyár hozott mezőnek, erdőnek. Szegény asszonynak nem sok kedve telhetik a látottakban. Az egen sötét felhők kavarnak s a gomolygó, szennyes felhőkből lassan hull a hó, az első hó. Az apró hópihéek lassúsággal hullanak alá a magasból.

A hirtelen jött gyöngye fagy azonban még nem szívta ki egészen a föld nedvét. Az előtte való napi esőtől még lucskosak az utcák.

A szél szárnyaira kapja a hópihéket, megtánczoltatja a levegőben, azután egy hirtelen jött rohammal lecsapja a földre. Ott a földön pedig összevegyül a föld sárával. Előbb csak beszenyeyzi magát a kis hőcsillag, azután elolvad és sár lesz belőle, salak, szenny, a mit az ember leráz a sarujáról, ha rá tapad.

A szegény beteg asszonynak a havas világ láttára valami szomorú sejtés lopódzott a lelkébe. Valami vigasztalhatatlan sejtélem, hogy mire eljön újra a tavaszi hajnal, a rügybontó, viragfakasztó tavasz, addigra aligha

Debreczen, február 27.

Az osztrák miniszterek Budapesten. Dr. Körber osztrák miniszterelnök és Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminiszter vasárnap reggel Budapestre érkeztek. Mindkét miniszter budapesti látogatásainak meg volt a maga külön hivatás célja egyfelől abban, hogy Körbernek a morva-orzági helytartó esküvételénél, Böhm-Bawerknek pedig az új bankkormányzó esküvételénél kellett asszisztálni. Ezenkívül azonban természetesen, hogy az osztrák miniszterek budapesti időzését egyuttal felhasználták arra, hogy velük a magyar kormány tagjai az Ausztriával közös ügyek felől tanácskozzanak. Ebből a célból Körber dr. felkereste megérkezése után a délelőtti órában Széll Kálmán miniszterelnököt, Böhm-Bawerk pénzügyminiszter pedig Lukács László pénzügyminisztert látogatta meg. Mindkét látogatás az illető kormányférfiak hivatali helyiségében történt.

Az érthetetlen kolozsvári diák-sztrájk. Zsilinszky Mihály államtitkár, a ki a szabadságon levő kultuszminiszteri helyettesíti, táviratilag magához hívatta Kolozsvárról Kozma Ferencz tanfelügyelőt, a ki erre nyomban Budapestre utazott s tegnap délelőtti folyamán jelentést tett a tanítóképzőben uralkodó állapotokról az államtitkárnak, a ki minden tekintetben helyeselte a tett intézkedéseket. A mikről a tanfelügyelő beszélt, nagyon szomorú világot vetnek a sztrájkoló praeparandistákra és megerősítik azt a hitet, hogy a diákok mostani viselkedésének semmi erkölcsi alapja nincsen. Már eddig is sikerült egy szomorú eredményt elérniök, azt, hogy most már három kolozsvári internátusban sugnak-bugnak a növendékek, hogy kövessék a praeparandisták példáját. A mi bűnökkel felhozta Orbók igazgató ellen, az mind érvenszámba megy. Mikor az intézetet átvette, 22 növendék feküdt ragályos betegségben s ő maga is buzgón és önfeláldozóan segített apolni őket. Szegény, műveletlen családoknál laknak főként a növendékek, a kik nagy része korhely, kicsapongó, piszkos és rendetlen volt. Milyen fizikai és lelki erő kellett ahhoz, hogy ezekből intelligens embereket neveljen. A tudásuk sem állott magas fokon; egy vizsgálá-

ton nem tudta meg mondani egyik növendék, hogy ki volt Arany János? Egy másik előt meg Széchenyi István volt teljesen ismeretlen név. Orbók igazgató hónapokon át éjet-napot egygyé tett, hogy mint a iskolává alakítsa ezt az intézetet és embereket faragjon a növendékekből, a kik zene tanulás ürügye alatt sokszor egész délutánokon elcsavarogtak. S most, mikor buzgó igazgatójuk segítségével számottevő, intelligens emberekké formálódtak, két bujtogató fellázítja őket s a már jó utra tört diákok, most egyik legderekből jöltevéjük ellen törnek.

Bartha Miklós mentelmi ügye. A képviselőház mentelmi bizottsága legközelebbi ülésén egy 4 esztendő mentelmi ügygyel is foglalkozik. Bartha Miklós az ezredévi ünnepek előtt nyilvánosságra hozott boldavölgyi vasuti botránnyról írva, keményen megtámadta Linder György volt orsz. képviselőt az 1894-ben történt Petrovics-fele ügy miatt. Linder provokáltatta Bartha Miklóst, aki, bár a tvszékenél a szentendrei püspök ügyét már ekkor rég eldöntötték és pedig Linder javára, a kihívást minden indokolás nélkül visszautasította. Linder erre becsületsértés és rágalmazás miatt sajtóügyi eljárást indított s a sajtóbírószág 2 évvel ezelőtt kérte Bartha mentelmi jogának felfüggesztését, a bizottság azonban még mindig nem döntött. A legközelebbi ülésen tárgyalás alá kerül az érdekes mentelmi dolog s a bizottság többsége minden valószínűség szerint mellőzi a sajtóbírószág kérelmét, nem függeszti fel Bartha mentelmi jogát, mert a zaklatás esetének fennforgását látja.

A volt és az új bankkormányzó. Bilinszki lovag, az új bankkormányzó tegnap d. e. 11 órákor megjelent az Osztrák-Magyar Bank bpesti palotájában, a hol Madarassy alkormányzó és az összegyűlt igazgatósági tagok fogadták. A kormányzó megtekintette a bank osztályait, miközben Flitner Frigyes dr. titkár, a bpesti főintézet főnöke bemutatatta neki a tisztviselői kart. Bilinszki bankkormányzó tegnap meglátogatta Széll K. miniszterelnököt és Lukács László pénzügyminisztert. A kormányzó már visszatutazott Bécsbe. Az Osztrák-Magyar Bank üzletvezetősége már szombaton elbucszott a

ki nem törlik a tizenhetes, az ő nevét a kórházi betegek névsorából.

És az első hőeséről eszébe jutott egy történet, az első szerelem története, melynek emléke olyan, mint a szűz fehér hó tisztsága.

Mese egy leányról! Mese, a mely nem a vigak közül való, mese, a mely nem mese többé, hanem szomorú történet.

II.

Mindennapi sablonos történet ez, semmi új szín benne, semmi új hangulat. Szomorú, mint maga a boldogtalan szerelem.

Egy szép leány szive virágzásba borult, az első szerelem virágzásába. Váratlanul szálta meg a leány szivét a szerelem mamora, mint a lombja vesztett, koronája hullt erdőre az első hó. A szűz kebelben megdobbant a szív, soha nem, még eddig nem érzett dobbanással, fellángolt szivében a tűz, perzselő, mindent elborító lángolással.

Epedő vágyakozással tapadtak a szép szemek a szerető deli alakjára. Ajka szomjuhozta a csókot, hófehér testén majd kiszökken a vér, a rakonzátlan egészséges vér, mely tele volt vágygal, szenvedéllyel.

Langban égő arczal várta, a vágytól terhes szívvvel várta a percet melyben kedvesének jönnie kellett. Épen olyan telhetetlen türelmetlenséggel, mint a szegény beteg asszony a kórház szalmazsákján a reggelt, nap-nap után.

A szerető férfi pedig eljött reodesen. Eljött, pedig nagy ur volt, mégis eljár az egyszerű, tiszta szobakba.

A leány csak annyja volt. Szegény özvegy asszony, a ki munkába járt s így nem akadt nehéz dolga a kisértésnek. . . A leány

csak szeretett s szerelmében elvakultan, nem vette észre a lábai előtt tatongó mélységet. Ő nem ösmerte a gázságot. Ő csak inoen látta a világot az egyszerű gerendas szobából s mit tudta, hogy mint tobzódik a nemelenség oda künn a mályva viragos ablakon, a hófehérre mosott csipkefüggönyökön túl.

Ő csak szeretett, hitt a férfi szónak.

Tiszta, hófehér volt a lelke, mint a frissen esett hónak.

Azután?! Azután elkerült a gerendas, székfüroszás kis szobából, ragyogó termekbe a hol fény, ragyogás a melegágya a bűnnek. Egy szegény kézműves ember pedig belelőtt a szivébe egy kis olomdarabot, hogy ne fájjon olyan nagyon s meghalt a leány nevére, az ajkán, annak a leánynak a nevével, a kivel a ményország elfeledtette a poklot. Pedig a fényes paloták kapujában már ott lesett a leányra a kárhozat.

Azután? A durva kéz hány virágot tép csak azért, hogy ha megunja hát eldobja magát. Egy ideig jár kézről-kézre, azután mind lejjebb süllyed a sárba. Mint az első frissen esett hó, ami össze vegyül a sárral, a salakkal, amit leráz az ember a sarujáról, ha rátapad. . .

Azu'áo?!

A tizenhetes tábláról talán már holnap letörülnek egy nevet, a kórház temetőjében ásnaq egy sírgödröt. . . A betegek még beszélnek néha-néha egy asszonyról, aki ugy szerette a fényt, a hajnalhasadást. S ugy várta. Miért?! Hiába kérdezték, nem mondta. . . Azu'án elfelejtik a szegény asszonyt, ki sem gondol rá. . .

Egy névvel kevesebb, egy puppal több a föld hatán, ki venné azt számba? . . .

vezértitkár vezetésével **K a u t z Gyula** eddigi bankormányzóól.

Tegnap délelőtt, mint Bécsből jelentik, a többi tisztviselő gyűlte össze a végül a bank tanácskozó termében. A tisztviselők szószólója **Kuhn Ernő** főfelügyelő a hü ragaszkodás hangján mondott köszönetet a kormányzóknak a hivatalnokok iránt tanúsított jóindulatáért s beszéde végén remek kivitelű följelentést adott át a kormányzóknak, a melyet a bank összes hivatalnokai az egyes osztályok és intézetek szerint csoportosítva irtak alá. A távozó kormányzó meglehetősen szavakkal köszönt meg az ovációt s elismeréssel emlékezett meg az **O. M. B.** hivatalnokai karának minden szakkörben ismert és nagyrabecsült derékségéről és odaadásáról, idézve egy osztrák államférfiúnak azt a mondását, hogy az **Osztrák-Magyar Bank** hivatalnokai kara egyenértékű a bank aranykészletével. Végül kérte a jelenlevőket, hogy az új kormányzó alatt is, aki előbbi állásaiban is mindig jóakarója volt hivatalnokainak, ugyanolyan odaadással szolgálják a bankot, mint eddig, mert a bankra nagyon fontos közérdekek előmozdítása van bízva.

Püspökök tanácskozása. A herceg-prímás budavari palotájában marc. 3-án d. e. 10 órakor püspöki tanácskozás lesz. A meghívót már elküldték a püspöki kar tagjainak.

Az erdészeti államvizsga. A földmívelésügyi miniszter az erdészeti államvizsgálat renoujéről új szabályzatot adott ki, mely a régítől főleg a következő rendelkezéseiben tér el: Az új szabályzat szerint, a ki a selmecbányai akadémián az erdőmérnöki, vagy az általános erdészeti szakot elvégezve akár itthon, akár külföldön egy évig felsőbb tanintézetekben tanulmányokat folytatott és arról sikeres iskolai bizonyítványa van, már egy évi gyakorlathoz is államvizsgára bocsátható. Ennek a rendelkezésnek méltányosság az alapja. Nehogy azok, a kik több elméleti ismerete igyekezett megszerezni, mint a rendes erdészhallgatók, az erdészeti államvizsga letételének határideje amazokkal szemben hátrányban legyenek. Az írásbeli vizsgálat az eddigi két nap helyett egy napig tart. Az írásbeli vizsgálat során három szakkérdés fejtendő meg. Vizsgálat eredményét annak befejezése után, előszóval azonnal közlik, nem mint eddig néha három-négy hét múlva a vizsgázók hogy vizsgálatuk sikeres, avagy balsikeres volt. Érdekes változtatás az, hogy az államvizsgáról bizonyítvány helyett pergamenten kiadott és függő pecséttel ellátott oklevél fog jövődében kiadani, melyben nem a rendes iskolai osztályzatok lesznek jegyezve, mint eddig, hanem a képesítés fokozatai, nevezetesen vajjon a vizsgázó kitüntetéssel, avagy egyszerűen képesített-e? Ha az államvizsgálatot első ízben a jelentkező le nem tette, akkor a szabályzat fél vagy egy évi időközben két ízben ad neki módot, hogy képesítést szerezhessen. Ha azonban ezen két, illetve három ízben adott alkalommal sem tudta a vizsgát sikeresen kiállítani, akkor vizsgálatára már csak kivételesen a földmívelésügyi miniszter ad engedélyt.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése.

Az osztrák képviselőház tegnapi ülésében **Fuchs** elnök megemlékezett a legutóbbi ülésen történt botrányos dolgokról és melegen kérte a ház összes pártjait, hogy olyan sajnálatra méltó jelenetek ne ismétlődjenek. Az olyan események veszélyeztetik az ausztriai parlamentárizmust.

Az elnök ezután rendre utasította **Steiner Lipót** képviselőt, mert a legutóbbi ülésen a ház egyik pártját népmítással vádolta.

A bijelentések után **Zoller** (szocialista) a köszvénybányások sztrájkjára vonatkozó sürgős indítványok azonnal való tárgyalását indítványozta.

Az indítványt 124 szavazattal 73 ellenében elvetették.

A ház ezután áttért a napirendre, vagyis

is az ujonczjavaslat folytatólagos tárgyalására.

Elsőnek **Horica** (ifj-cseh) szólt fel.

A háború.

Az angol-bur háború nyugati teréről, a honnan várják a harc sorsára az eldöntő eseményeket, még mindig bizonytalanságban vagyunk. **Kronje** seregének maga megadása vagy kivágása a körülötte angol gyűrűből mind eddig nincs igazolva.

A táviratok, a mint különböző forrásból jöttek, rendszeresen egymásnak ellentmondók voltak. A mikor egy angol távirat azt hozta hírül hogy **Kronje** be van kerítve körülöklül, jött egy bur forrásból való jelentés, azt mondva hogy **Kronje** épenséggel nincs körülzárva; keleti oldala nyitva van **Boemfonteinig**, a honnan újabb és újabb segítőcsapatokat kap. Egy tegnap jött táviratból is kitűnik, hogy **Kronje** február 21-én még kapott segítséget s hogy 23-dikán, azaz pénteken még nem volt körülzárva: az angolok csak akarják körülzárni, de úgy látszik, hogy ez nem sikerül nekik. **Szerdán** és csütörtökön egyenként mintha kisé szűnt volna az angolok rendkívül heves ágyutüzelése is; ennek pedig az volt az oka, hogy **Roberts** keletre ment mintegy húzezerrel a bloemfonteini uton **Petrusbergig**; mert meghallotta, hogy **De Wette** bur tábornok 15 ezer emberrel közeledik **Kronje** segítségére. Két napig tartott a csata **Roberts** és **De Wette** között s eredményét nem tudjuk. Visszaverte-e **Roberts** a segítő csapatokat, avagy csak megállította is, nem lehet megmondani. **Roberts** jelentésében, melyet a csatáról küldött Londonba, egy betűvel sem említi, hogy győzött, csak elmondja, hogy mindket felnek mennyi a vesztesége. E veszteség után itéve a csata nem lehetett nagy csata, de azért Londonban is kíváncsi mindenki, hogy hol vannak a burok, a kikkel **Roberts** megütközött. Valószínűnek látszik tehát, hogy **Robert** nem győzte le a burokat. **Szombaton** jött egy távirat, hogy **Kronje** még február 22-én is kapott segítséget, nem lehetetlen tehát hogy ez a segítség már **De Wette** seregeiből volt. De segítségere siet **Kronjenak** délről **Delarey** is, úgy mondják tízezer emberrel s újabb segítő csapatokat küldött **Joubert** Natalból is. Ha ezek megérkezéseig **Kronje** kitar, az angolok nagy veszedelembe juthatnak. S az eddig történetekből biztosan lehet következtetni, hogy **Kronje**, bár mi szorult helyzetben van is, hősiessé állni fogja a harcot. Ha nem menekülhet, el van szánva haláláig küzdeni.

Allítólag a **Reuter** ügynökség nyomán Londonból a párdebergi tudósítás jelenti e hó 23-áról: **Kronje** labora reménytelenebb, mint valaha. Az angol agyuk minden oldalról dominálják a folyó mellett emelkedő magaslatokat. Azonfelül a burok szerdán a **Sropsh** rezred támadása következtében a folyó medré fölött 200 jardyai darabot veszítettek földtől állásukból.

Szókevények beszélnek hogy az angolok tüze igen hatásos volt és hogy **Kronje** maga hajlandó megadni magát, de a fiatal transzvali burok ebben megakadályozták. Az asszonyok és gyermekek a burok seregénél tartózkodnak. Ezeknek **Roberts** följajánlotta, hogy kieresztí őket a veszedelemes területről. Ezt az ajánlatot, ugyszinten a följajánlot orvosi segítséget visszautasították.

Az angolok 21-én elfoglaltak egy kopjét, melyen 20 burt elfogtak és mely a legnagyobb stratégiai jelentőségű és birtoka előreláthatólag képessé teszi az angolokat, hogy a buroknak kelet felől érkező összes segítő csapatát visszaverjék. (Ebből azonban **Kronje** és seregének elszántsága látható)

Az angol táviratok azonban még más oldalról is gondoskodnak a dolgok állása felől meglehetősenről, pl. a **Times** a következő táviratot közli:

Kedden **Botha** a **Louis** tabornok állítólag azt táviratozta **Colensó** Pretóriába, hogy a **burser** **kim** **ül** **tés** **n** **e** **m** **k** **e** **p** **e** **s** **t** **o** **v** **á** **b** **b** **v** **e** **d** **e** **k** **e** **z**

n **i** **k** **e** **r** **j** **e** **n** **t** **e** **h** **á** **t** **a** **z** **e** **l** **n** **ö** **k** **-** **b** **é** **k** **é** **t**.

Kronje helyzetét állítólag reménytelenebbnek tartják: A jelentés szerint **Steyn** azt táviratozta **Krüger**nek, hogy **Oranje** szabadállam polgárai a köztársaság minden használható emberét a nemzetiségre való tekintet nélkül a harcztérre rendelték. **Nézet** szerint a köztársaságok hadereje a megsemmisülésnek néz eléje, tehát **Krüger** **el** **n** **ö** **k** **ö** **t**, hogy azonnal indítsa meg a béke alkudozásokat.

A Mafekinget ostromló csapatok között állítólag elégedetlenség kezd lábrakapni. Azt mondják a **Times** jelentése szerint — hogy jobb volna, ha farmjaikat védelmeznék. — **Le** **a** **k** **a** **r** **j** **a** **k** **t** **e** **n** **n** **i** **a** **f** **e** **g** **y** **v** **e** **r** **t** **s** **v** **i** **s** **z** **a** **t** **é** **r** **n** **i** **o** **t** **t** **h** **o** **n** **u** **k** **b** **a**. (Ügylátszik, hogy ezek a táviratok megfordítva értelmezendők: az angolok nem bánnak már, ha a béke helyre állna, s szeretnék, ha ezt **Krüger** kéréne.)

De a valódi helyzetet talán legjobban megvilágítják **Dr. Leyds** nyilatkozatai. — A **Berliner Tagblatt** brüsszeli levelezője jelenti hogy **dr. Leyds** a buroknak **Ladysmith**ből történt visszavonulását igazolja. A burok **Ladysmith**től elvonultak, hogy a szorongatott **Kronje** segítségére menjenek. A visszavonulást **Joubert** személyesen vezeti.

Ladysmith előtt csupán egy hadtest maradt, amely éppen elég arra, hogy **Bullert** föl tartóztatassa. — (Nagyon kevesre becülik már **Bullert**.)

Leyds nyilatkozata szerint e pillanatban **Kronje** már segélyt is kapott, mert **Bloemfonteinig** vasut vezet és innen **Paardebergig** csak 12 óráig tart az út.

Leyds kijelenti, hogy még **Kronje** megadásasem törné meg a burok elleni állását, mert 100.000 fegyveres ember áll kessezen, hogy minden talpalatnyi földet megvédjen.

De bárha magok a burok sincsenek oly kétségbeesítő helyzetben, hogy békét kérjenek, melyet szabadságuk, függetlenségük feladásával, amiért eddig vértök, oly bámulatos hősiességgel és halálmegvetéssel ontottak megnyerhetnének, azt kell kérdenünk: hol vannak hat most azok a nagy hatalmak, amelyek a »világbeke« jelszó hangoztatásával, merítik ki a népek erejét, hogy nyakig fegyverben ropant katonaság fenntartását indokolják s miért nem lépnek közbe, hogy az angolok további embertelen vérontását meggátolják s egy kicsiny de más nemzetnek létét biztosítsák, jogos követelését kiélejtsek. Hiszen az ő »megállj« szavuk elég tekintélyes volna arra, hogy a büszke Anglia, népjog ellenében elkövetett brutálisának végét szakítsa.

De hát népjog, népszabadság, függetlenség! ... Éppen ezek a nagyhatalmasságok előtt oly gyűlöletesek: hogy az ezért kiömlő vér nem jön előtök számításba! Ez nekik **Hekuba**. »Lupus lupum non est.«

Szerbia mozgósít Bulgária ellen?

A zágrábi **Obzor** szenzációs hírt közöl tegnapi számában. E szerint a zágrábi egyetemen tanuló szerbiai illetőségű hallgatók rendelete kapják, hogy negyvennyolc óra lefolyása alatt siessenek haza, mert Szerbia mozgósít Bulgária ellen. A hirt, teszi hozzá az idézett lap, megerősí ik maguk a tanulóik is.

Táviratok.

Transzvál.

London, febr. 26. A **Reuter**-ügynökségnek jelentik **Kimberley**ből 24-ki kelettel: **Rhodes** tegnap a **De Beers**-bányatársaság gyűlésén elnökölt és bejelentette, hogy a társaság nyere-

sége körülbeül 2 millió fontra emelkedett. A társaság helyzete sokkal kedvezőbb és határozottan kielégítő.

Fokváros, febr. 26. Ötven tisztet és katonát a Bálna-öböhöz küldtek, a hol bir szerint lövészeket szállítanak partra a burok számára.

A sztrájk.

Prága, febr. 26. A sztrájkterületen a helyzet változatlan. Farsang hetéje miatt kevesebb munkás állott munkába. Tegnap a sztrájkterületen több gyűlés volt, melyek közül néhányat feloszlattak, nagyobb részük azonban nyugodtan folyt le. Falkenauban, Rokitzanban, Schlanban és Karlsbadban a helyzet változatlan.

H I R E K.

* **Márczius tizenötödike.** A szabad sajtó kivivasának évfordulóját, márczius tizenötödikét, az idén is megünnepeli az egyetem ifjuság és a főváros polgársága. Az ünnep módozatainak megállapítása végett közelebb gyűlés lesz az egyetemen és a függetlenségi polgári körben. A fővárosi középiskolákban szintén megtartják az ünnepet s a növendékek tanáraik vezetése alatt nagyban készülődnek az ünnepélyeken előadandó hazafias énekekre.

Debreczenben is készülődik a kollégiumi ifjuság a nagy nap megünnepelésére s az ezen ünnepélyeket rendező Magyar Irodalmi Önképző Társulat már megis állapította a márczius 15-iki ünnepély programjának főbb módozatait. Az ünnepélynek három kiemelkedőbb pontja lesz. A Petőfi szobor előtt a kollégium udvarán s a városháza előtt tartandó emlékbeszédek.

* **A debreczeni diákkongresszus.** Tegnap egész nap Debreczenben időzött a budapesti tudomány egyetem Körének elnöke és alelnöke. A debreczeni akadémiai polgárság vezetőivel az ezen év aprilis hónapjának végén Debreczenben tartandó országos diákkongresszus módozatait tárgyalták, egyszersmind tisztelegtek az akadémia rektoránál és dékánjainál ugyszintén a város hivatalos előkelőségeivel és mindenütt a legnagyobb szívélyességgel fogadták a tisztelőket. A kongresszus fő tárgyai lesznek: előkészítés a párisi nemzeti diákkongresszusra s különösen szervezkedés a román diákok tervbe vett magyar nemzetellenes mozgalmának visszaverésére illetve a sikeres védekezésre és a magyar ipar pártolásának eredményeket hozó tárgyalása. Emellett még néhány a magyar diákságot érintő fontos ügynek megvitatása. Az előkészítő munkálatok most már lázasan folynak s Magyarország összes főiskolaiban oly nagy a kongresszus iránti érdeklődés, hogy már eddig is halomszámra érkeznek a tudakozó levelek a központi vezetőséghez. A külföldi rokonszenve is kezd megnyilatkozni a magyarok iránt, így például Olaszországból valami ötven különböző röpiratot és meghamisított térképet küldtek meg a budapesti tudomány egyetem ifjuságához melyeket a román diákok terjesztenek titokban külföldön s melyeknek célja kimutatni, hogy Magyarországnak létjogosultsága nincs.

* **Szervezkedés a gör. kath. egyházban.** A gör. kath. egyház tegnap, azaz f. hó 25-én délután 4 órakor tartotta szervezkedő gyűlését. A nagyszámú gyűlésen az egyház ügyeszi állásának betöltése is tárgyul volt kitérve, mely állásra városunk egyik tekintélyes s törekvő fiatal ügyvédje dr. Kálmancz-belyi József egyhangulag megválasztott. A

választás megejtése után megválasztott ügyvéd a megjelenésre küldöttségileg felkérte, kit is megjelenésekor viharosan megjelenjenek.

* **Öngyilkos betörő.** A rendőrség már régen nyomozza azt a betörő bandát, mely az egész télen át garázdálkodott a szőlős kertekben. Végre az este kézre került az egész banda. Két férfit és egy nőt mindjárt be is kísérték és a rendőrség bűnügyi osztályánál lecsukták őket. Itt történt a különös eset, a banda fejt, fő-fővezetőjét Faragó Jánost egy olyan czellába zárták, a hol már előzőleg két csavargót is elhelyeztek.

Az éj sötétjében Faragót megszállták a lelkiismeret gyöttrő gondolatai s ki tudja talán el is volt keseredve a nehéz élet miatt, elég az hozzá, hogy a nadrágszíjjal az ablak közfájára felakasztotta magát s mikor reggel a két csavargó felébredt uj társukat az ablakon függve, meghalva találták. Az öngyilkos betörőt ma délután felboncolják.

* **Bőjti istentisztelet.** Holnap szerdán d. u. 3 órakor az agost. hitv. ev. templomban bőjti istentisztelet tartatik.

* **Végrehajtás akadályokkal.** Éppen ebédnél ült a család: apa, anyja és leány, a mikor a cseléd bejelentette, hogy két ur várakozik az előszobában.

— Az egyik azt mondta, hogy végrehajtó.

A családfő izgatottan fölugrott. — Az asszony és a leány sáppadozott. Mi lesz?

— Hopp, megvan! kiáltott a férj.

— Mi van meg? kérde az asszony.

— A mentő gondolat. Angyalom, neked el kell ajánlod, ha belép a végrehajtó.

Ugy is történt. A mikor a hivatalos emberek kinyitották az ajtót, ő nagysága éles sikoltással a divánra hanyatlott.

— Segítség, orvost!

— Meghal a mama!

A jölelkü végrehajtó maga sietett orvosért s a foglalat természetesen nem történt meg. Két nappal később megint együtt ült a család, a mikor a szakácsne jelentette, hogy a végrehajtó ismét megjelent.

— Leányom, szól az apa, most neked kell elajulnod.

Ugy is történt. A kisasszony roppant ügyesen ajult el s a végrehajtást el kellett halasztani. Másnap azonban újra eljött a végrehajtó.

— Istenem, miért nincs még egy lányom vagy még egy feleségem, sóhajtott a kétségbeesett apa.

— Ajulj el te magad, szól az asszony.

Ugy is történt.

— Orvost! kiáltott a leány!

— Szolgálatjára. — felelte egy pápaszemes ur.

— Magammal hoztam a doktor urat magyarázta a végrehajtó, mert sejtettem, hogy ma megint elajul valaki.

A családapapa föleszmélt erre a nem várt fordulatra. A többi aztán rendben ment s a foglalat megtörtént.

* **Közgazdasági bank közgyűlése.** A közg. bank r. t. 8. évi rendes közgyűlését tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg. A közgyűlés a részvényesek nagy érdeklődése mellett folyt le. A közgyűlésen dr. Király Ferenc orsz. képviselő elnökölt. A tárgysorozat első pontja az igazgatóság évi jelentése volt a

mult évi üzleti év eredményéről. Ugy ezt, mint a felügyelő bizottság jelentését a közgyűlés udomásul vette s a felmentvényt az igazgatóságnak, valamint a felügyelő bizottságnak megadta. A mérleg szerint a mult évi tiszta nyereség 20878 frt 9) kr volt. — Az igazgatóság javaslatát az osztalékra nézve elfogadták. A szelvényeket 12 koronával váltogatták. Az elhunyt Erber V. igazg. tag helyébe Fleishmann Mór nagykereskedőt választották be; München Aurél sokoldalú elfoglaltsága miatt leköszönt igazg. állásáról, helyébe Sárvány Lőrincz ny. járásbíróvá választották meg. Az igazg. tanács új tagja Weisz Sándor lett. Szantó Sámuel azt indítványozta, hogy az igazgatóság készítse el a tisztviselők nyugdíjalapjához szükséges alapszabályokat s terjessze be a legközelebbi közgyűlésnek. A gyűlés 11 órakor az elnök életetésével ért véget.

* **Véres kardpárbaj.** Tegnap d. u. 3 órakor a lovassági laktanya vivoterében véres kardpárbaj folyt le. Suchán Elemér hirlapíró, tartalékos tiszt és Mocsáry Miklós joghallgató verekedtek meg egymással. A párbaj karddal, súlyos feltételek mellett folyt le s végeredményében Suchán jelentéktelen és a Mocsáry súlyos sebesülésével ért véget. Suchán ugyanis Mocsáry jobbkezének a mutató ujját metszette el. Okot a párbajra Mocsárynak néhány nap előtt megjelent satirikus röpirata adott.

* **Skarlátjárvány a megyében.** Debreczen város lakossága, különösen a gyermekek közt nemrég heteken át szedte aldozatait a skarlát. Most mint értesülük, a megyében lépett fel járványszerűleg Balmaz-Ujvárosban a mult héten a skarlát járvány miatt az összes iskolákat bezárták s a legszélesebb körű óvintézkedéseket tettek meg, hogy a járvány csökkenjen. H.-Szoboszlón is pusztit a skarlát. Ott egyelőre csak a Szabó-féle elemi iskolát zárták be.

* **Halálozás.** Fajdalomtól megtörve tudjuk felejthetetlen jó nőm BREIER ANTALNÉ Meisel Lujza asszonynak, sok évi szenvedés után f. hó 25-én éjjel, élete 63-ik évében történt elhunytat. A megboldogult f. hó 27-én d. u. fél 4 órakor fog Kossuth-utca 8. szám alatti lakásunktól az izr. szertartás szerint eltemettetni. Debreczen, 1900. február 26-án. Breier Antal, mint férj. Özv. Horovitz Manóné szül. Breier Mária, Strausz Adolfné született Breier Róza, Pálfi Lipótné szül. Breier Hermína, Schwalek Karolyné, mint sógorok. — Strausz Adolf, Pálfi Lipót, mint sógorok. és az egész gyászoló rokonság nevében. Nyugodjék békével!

* **A magyar ruhás jogászfjuság.** A magyar ifjuság körében már többször indult meg mozgalom az iránt hogy a régi, szép magyar ruhát divatba hozzák. Mint értesülünk, most a nagyváradi jogászfjuság foglalkozik ezzel az eszmével. Azt akarják ugyanis a hazafias ifjak, hogy ahányan csak tehetik, a márczius tizenötödiki ünnepségre magyar ruhát csináltassanak és azontul is, amennyire lehet, mindig magyar ruhában járjanak. Ugy látszik, hogy a szép terv meg fog valósulni, mert már eddig is sokan csallakoztak a mozgalomhoz.

* **Életunt kefekötő.** Már régóta nem volt állása Fischer Zsigmond debreczeni születésű huszonnyolcz esztendősk kefekötőnek, a kit e miatt folytonosan korholt a felesége. A családi pörpatvar anyira elkésztette a fiatal ferjet, hogy tegnap este gyújtóoldatot ivott. Az életuntat a Rökus-kórházba szállították, állapotja nagyon veszedelmes.

* **Az ipartestület közgyűlése.** Vasárnap délelőtt tartotta meg a debreczeni ipartestület első évi közgyűlését a városháza nagy tanácstermében. Tíz óra felé a határozat képpesség konstatalása után nyitotta meg az ülést

Tóth Kálmán ipartestületi elnök. A városi tanács részéről Beszélés Karoly és Király Gyula tanácsosok, az iparhatóság részéről Szentpétery Ferencz rendőr fogalmazó, a kereskedelmi és iparkamara részéről Kovács István fogalmazó vannak jelen. A megnyitás után dr. Bocz Elek jegyző felolvasta a tanácskozás menetét irányító szabályokat, mely után dr. Körösi Kálmán a testület ügyésze felolvasa a múlt csonka évről szóló jelentését az előjárásokról. A jelentés tiszta és világos képeket ad annak a nagy munkának, amit az előjárás végzett a testület megalakítása vezetése körül: beszámol azon ténykedésekről, melyeket az ipartestület iparosaink érdekében a múlt évben végzett. Hosszas és lelkes eljenzéssel fogadták a jelentést a szép számmal egybegyült tagok, Mielőtt azonban elfogadásra került volna: Széplaki József az ipari hitelszövetkezet és ipartestületi betegsegélyező pénztár ügyében interpellálta még az elnököt. Tóth Kálmán elnök röviden felelt az interpellációra, a hitel szövetkezet ügye a központi szövetkezetnél van, de pár het alatt elintézendő differenciák miatt késik. A múlt évről szóló zárásnál a d a f elfogadták, ugyasziúten elfogadták a jelen évi költség elöirányzatot is. Ezután következett az előjárás 12 tagjának kisorsolása. Kisorsoltak a 12 előjárásági tagot: Tóth Kálmán indítványára azonban újból beválasztják mindet. Beválasztottak: Friedvalsky Rezső, Szedlák József, Konrad János, Asztalos István, Szabó Ferencz, Bauer Ignác, Tóth Balint, Dinnyés Gyula, Kurucz Miklós, Blaskovics Mihály, Bisutka Gábor, Stegmüller Árpád. Ezután következik 12 póttag választása. Megválasztottak: Matulla Ede, Morvai Sótér, Nagyhazi János, Nagy József, Flascher György, Czaban Daniel, Horváth András, Fux János, Varga József, Jakab Károly, Weissz Sándor és Juhász István. Számvizsgálókul újotag ifj. Kocz Lajost, Rössler Richárdot és Jobbágy Imrét választják meg. Végül dr. Bocz Elek jegyző Tóth Kálmán és társainak a városi tanácshoz terjesztendő indítványát olvassa föl, melyben ipari bér-műhelyek felállítására szerződést lehetne kötni azzal, ki a közvilágítást megkapja. Az indítványt egyhangulag elfogadták. Több tárgy nem lévén elnök a gyűlést a tagok élénk eljenzése közben bezárja.

* **A föltámadt ágyu.** A dél-afrikai háborúból számos nekdoaktát beszélnek a burók hadi cseleiről, a melyek közül a következő, ha nem is föltétlenül hiteles, de nagyon mulatságos. A Tugela mellett folyt csaták egyikében egy kis bur csapat ágyúval rendelkezett egy kopje-t. Az angolok annyira szorongatták őket, hogy vagy gyorsan visszakellett vonulniuk, vagy veszedelemben voltak, hogy elfogják őket. A legnagyobb baj azonban az volt, hogy az ágyu visszavonulás esetén az angolok kezébe esett volna. Végre a bur parancs oknak jó gondolata támadt. Egy arokba vitette az ágyút, betakarták földdel, és egyszerű fakereszlet tettek föléje, abban a reményben, hogy a kegyeletes angolok nem fogják zavarni a kereszt alatt vétt halottak nyugalmát. Nehány nappal később az angolok ismét visszavonultak és a burók elfoglalták újra a dombot. Az ágyu sírját nemcsak sértetlenül találták, hanem fehér kövekkel volt köröskörül kirakva és mezei virágból való koszorúval díszítve. A burók persze azonnal kiásták az ágyút rejtékeiből és nem sokára hatalmas löveggek röpültek az angol tábor felé.

* **A bevert kirakat.** Budezesten tegnap délben egy vidéki ember elnézgette a Kerespesi-bazár épületében Hoffmann Adolf kirakatát. Nagyon meglepettet a neki egy aranyóra. Bemélt a boltba és megkérdezte mi az ára.

— Hetven forint felelte a kereskedő.

— Ötvenet adok érte.

— Hová gondol? Aranyórárt ötven forintért?

Tíz pernyi alkudozás után megegyeztek hatvanöt forintban és a vidéki ur a jó vásár boldog mosolyával távozott. Ment az engedélt és eljutott egy zálogházhoz.

— Ejnye, gondolta, jó volna megbecsülni az órát.

A gondolatot követte a tett és benyitott a zálogoshoz. Szakértő szemmel vizsgálta a zálogos az órát, végre megszólalt.

— Hogyan vette ezt az órát?

— Hatvanöt forintért.

— Tízét sem ér.

— Ugyan?

— Tu ja meg, hogy ez az aranyóra ezüstből van és azért sárga, mert be van túsztatva arannyal.

Szörnyű haragra lobbant a vidéki ur. Visszarohant az ékszerész boltjához és hatalmas botjával üvegtáblájára. Csörömpölt a cserépis ki hullott az aszfaltra a sok dragaság. Persze nagy ribilő támadt a sarki rendőr is előkerült és meghallgatván a két felet, egyiknek sem adott igazságot. bezáratta a boltot és a kereskedőt meg a vidéki urat a kerületi kapitányságra kiserzte. A kapitányság sem mondott még ítéletet ebben a különös ügyben hanem a hét végére idézte meg a két panaszos, mert mind a kettő panaszni állt elő. A bünjelek, az óra és a bot a kapitányságon maradtak.

* **Uj Finnország.** A finnek politikai helyzete, minden szépítgető czari demontálások ellenére, egyre türhetetlenebbé válik. A kivándorlás nem hogy csökkenne, hanem folyton nagyobb és általánosabb lesz. Most szombaton is hatszáz finn szállt hajóra Liverpoolban, hogy Kanadába menjen, ahol nemzetüknek igen jelenékeny része telepedett le. Az elmúlt esztendőben május 10. deczember 31. nyolczvezren vándoroltak Kanadába, ahol megalapítják az Uj Finnországot. Hogy mi sors vár azokra, akik nemzetük javától elhagyatva otthon maradnak? Az éppen nem fogas kérdés. A nagy szláv tenger magába olvasztja őket rövid idő múltán. A többiek sorsa Isten kezében van. Lehet, hogy hazajuktól távol jobb módban, szabadabban elhetnek, de boldogok nem lehetnek soha. A finnek ereje általában, a nemzeti érzésben, a h a z a fogalmában van. Hogyan lehetne boldog a finn nép más világrészben? Meri Kanada gazdagabb lehet ugyan a természet adományaiban, mint a Suomi ország, de a K a l e v a l a nem abban az amerikai országban született és az az amerikai ország sohasem kötheti őket magához olyan erős szálakkal, mint akár egy népdal is. Az intelligencia jól tudja mindezeket és igen elszomorodva nézi, mint száll hajóra a sok iparos, munkás és fiatal diák, és mint fogy azoknak a száma, akik híven kitartanak önállóságuk utolsó perczéig és akik inkább leigázva éleik szülőföldjökön, semhogy jobb ízű kenyér után más hazába vándoroljanak.

* **Nyilvános nyugtázas.** A debreczeni cipész ipar-társulat által folyó évi febr. 11-én tartott, tánczozal egybekötött társas estélye alkalmából a következő felülfizetések eszközöltek: Dr. Wolaika Nándor, Urbanovics Miksa, Kohn Lipót, Weidner Gusztáv, Szilágyi György 10—10 kor, Cziczó Lajos 8 kor, 40 fill., Grünberger Ignác, Nemes Gábor, Kondra Mihály 6—6 kor., Tóth Kálmán, Reichmann Ármín, Keiner Herman, Schwarcz Vilmos, Lusztig Mór 5—5 kor., Dóczay Gedeon, Ábrahám László, dr. Körösi Kálmán, Kormos

Gy., Hirschfeld Ármín, Dávidhazi K., özv. Ambros J-né, Weidner J., Róth J., Hoffer Ferencz, Fischer Menyhart, Kupecz Mihály 4—4 kor. Kovács Kálmán 3 kor 90 fill., Varkoly József 3 kor, 20 fill. Materny Lajos, Kovács István, Varga István, Gebauer Károly, Stiber J. Jakab Károly 3—3 kor. Morvai Sótér, Schaff János kor 2.40—2.40, Kozmatelki Csath Zsigmond, dr. Botz Elek, Kalnai Lipót, ifj. Kostya János, Liener S., Simon I., Lechner K., Szilágyi J., Koharczky P., Kleinfeller K., Stempel Mihály, Glück Géza, Kecskés Péter, Cziczó János, Farkas József, Bartha Kálmán, Lókody Sándor 2—2 kor. Sipos Gyula, Répánczy Károly, Retezár Dezső, Benedek Árpád, Bártné Lajos, Reisch Antal, Nagy Miklós, 1.20—1.20 kor. — Matulla Ede, Hasenóht Alajos, Leiner Emi. N. N. Dobos István, 1—1 kor. — Grammann Ferencz, Sonnenstein Mór, Pásztor Albert, Veres J., W. J. 80—80 fillér. Tóth Mihályné, Zaharászkai Emília, Szikszay János 60—60 fillér. Fogadják szív-sz adakozásukért hálás köszönetünk nyilvánítását. A cipész ipar. nevében Weidner Gusztáv, társ. elnök, Széplaky József, társ. jegyző, vb. elnök.

* **Amerika és a pogány népek térítése** Külsőleg hatalmas, belsőleg tartalmilag érdekes munka az, mely a napokban került ki az északamerikai államok egyesült protestánsainak központi nyomdájából Chicágóból. 72 főbb prot. felekezethez a múlt évben folytatott térítési munkálataitól számol be az összeállított munka. Megtudjuk ebből, hogy Amerika prot. népei az elmúlt év f o l y a m á n 4 millió 710 ezer dollárt fordítottak pogányok térítésére. A legnagyobb összeget Ázsiában használták fel, 2 és fél millió dollárt. Közel 30.000 új lelket nyertek meg a keresztyenség eszméinek. Legtöbbet áldoztak a cizéra a presbyterianusok, methodisták és reformátusok, kik immár önálló egyetemekkel és pap-tanítónőképző intézetekkel bírnak szerne a pogány területeken. A főhatóság 3478 amerikai és 184 idegen származású misszionáriust tart alkalmazásban, kik között 27 nő is van. Vasárnap iskolában 4690 gyermek. Belsőültek több mint fél millió dollárt adakoztak egyes misszió alomások fenntartására és templomok építésére. Érdekes, hogy a misszióhatóság tervbe vette egy magyar prot. misszionarius alkalmazását Ausztriában is, ahol állítólag nagyszámú magyarok élnek szőlőműveléssel foglalkozva.

* **Az ál Lukácsiu.** Azt az ügyes szélhámost, aki az aradi román előkelőségeket a Lukácsiu rokonának adta ki magát, és sorra becsapta, az aradi rendőrség tegnap lefotografálta.

Az ál Lukácsiu egész jól viselte magát a gép előtt, sőt a mikor befejezték a műveletet, egész kedélyesen odaszólt:

— Majd ha jól sikerül a kép, akkor kerek egy példányt én is belőle.

A rendőrség arra a táviratra, melyet a szédelgő illetőségű helyére intézett, még nem kapott választ, s így most se bizonyos, hogy Násch Herman-e az igazi neve. Az ál Lukácsiu különben igen széles körben dolgozott. Szászvárosban, Lippán is sokat gyűjtött és az egyik gyűjtőívének élén szerepelt Radu Demeter lugosi görög katolikus román püspök ötven koronával. Ez segített legelőbb az üzemeihez, ugyasziúten az ajánlás, amely a dévai román esperesség írt a számára; különben még egyikről sincs megállapítva, hogy hiteles-e.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, aki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, akiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzandók: «Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

Színház.

Sulamith. Tegnap este tizennyedszer adták Sulamithot telt ház előtt. Az előadás kifogástalanul folyt le a szereplők mindnyájan részvételével a mez-meg ujló zugó tanszínház. A siker nagy része most is a három főszereplőjé volt. B o d i Ella szép énekével s játékának művészetével ragadta el a közönséget, tisztelői gyönyörű virágárványt nyújtottak neki. K ö r n y e i Bélának hatalmas baritonja e darabban kiválóan érvényesül s Absolonja olyan alakítás, melyet akárhányszor látunk mindig szívesen megnézünk. K á l l a y Lujza Abigail szerepében most is az eddigi jó volt. A közönség gyönyörködött, sokat tapsolt s a darabra hibetöleg még sok telt ház vár.

Bölnöy József, a kolozsvári nemzeti színház intendánsa, neje társaságában a szokásos szerződtetési körut alkalmával vasárnap reggel városunkat is érintette s egy napi itt tartózkodás után tegnap éjjel tovább utazott.

Két város a magyar színészetért. B o k o d i Antal derék vidéki színtársulata alaposan meggyőződhetett Karánsebes és Lugos nemzeti viszonyaiban a színészet iránti pártfogásról. K á r a n s e b e s e n, ahol a lakosság számarányához képest nagyon kevés a magyar, a színtársulat állandóan nagy publikum előtt játszott s a magyar színi évad fényes anyagi eredményekkel végződött. — L u g o s o n elenben, ahol a város lakosságának nagy értelmisége részben magyar, a társulat rövid magyar előadás ciklusát be sem fejezhette, mert minden előadás vesztésegét jelentett a társulatra nézve. Hiába volt a jóra való törekvés, publikum alig jött az előadásokra.

Színházi műsor.

Kedden A. bérletben: Mozgó fénykép k Blumenthal nagy sikert aratott vígjátéka.
Szerdán két előadás: d. u. 3 órákor ifjúsági ingyen előadásul: A cifra nyomorság. Eredeti színmű Csiky Gergelytől. Este C. bérletben: A Gépek, vagy egy japán teaház története. Operette 3 felvonásban Sidney Jones-től. Új szereposztással, Galyasi Paula és Perényi Margit vendégfelépítéssel.
Csütörtökön, A. bérletben Halókokcsik elcsúszta. Bis-on kacagató vígjátéka.
Pénteken, B. bérletben Görög rabszolga. Sidney Jones fényes kiállítású ballett operettjeje.
Szombaton, C. bérletben A 47-ik cikk. Nagyhatású színmű 4 felvonásban.
Vasárnap, két előadás. Délután 3 órákor felhelyárrakkal Dóczy József eredeti népdramája: Liliom Kári.
Este rendez helyárrakkal bérletszűnetben Sulamith. Zsidó dalmű 4 felvonásban.

Mulatságok.

Meghívó. 1900. évi március hó 10-én, szombaton az «Arany Bika» szálloda disztermében kezdő és haladó tanítványaimmal, valamint a gyakorló colonee tagjaival tánczenyem befejezésül zártkörű táncversenyt rendezek A l l ö l d y Károly, okl. táncztanító.
Belépti-díj személyenként 2 korona. — Páholyjegy 2 korona. — Páholya menőknél személy-jegygyel is el kell látni magokat. Jegyek előre válthatók Szentkirályi Tivadar ur diszmű áru kereskedésében. Kezdető este 7 órákor.
Hét órától kilenczig bemutatom tanításom eredményét. Pontban 9 órákor a tánczenyem kizsztatik es kezdődik az estély, melyen tisztelt vendégeim mentől nagyobb számban szíveskedjenek részt venni.
S o r r e n d :
I. rész kezdete 7 órákor.
1. Az összes tanítványok felvonulásával Polonaise.
2. Menuett és Gavotte.
3. Palotás és c-árdás.
4. Pas de quatre.

- Polka francaise.
- Pas de patineurs.
- Walzer.
- Edelweisz (Boston-amerikaner).
- Mazurka (Hölgyválasz).
- Boston XIV. Lajos korából.
- Galopp (Gyorspolka).
- Quadril (Francia négyes).

II. rész táncrend szerin!
A «Petőfi dalkör» ugy az idén, mint minden ében társas vacsorával egybekötött hangversenyt rendez március 15-én a Bika szálló disztermében. Az estély legkiemelkedőbb pontja lesz színtársulatunk egyik jeles tagjának, Fái Flóra alkalmi szavalata. A figyelmes rendezőség mindent elkövet jó előre az estély sikere érdekében, a vacsora jegyek már kaphatók a rendező égtagjainál 2 koronáért. Felhívjuk városunk minden szépért és jóért lelkesüni tudó közönségét ez estélyen mentől nagyobb számban való megjelenésére.

Meghívó a «H.-hadházi polgari dalegylet» által saját pénztára javára 1900. március 3-án, a vendéglo nagytermében tartandó zártkörű dalestélyre. Belépti-díj: család-jegy I. helyre 3 k. 60 fill. család-jegy II. helyre 2 k. 40 fill. Személy-jegy I. helyre 1 k. 20 fill. II. helyre 80 fill. Kezdető este fél 8 órákor. Felüfizetések köszönettel fogadtnak.

Műsor:

- Nyitány. Kossuth-múló. Szentirmay E.-tól. Éneklő dalegylet.
- Szavalat. Tartja: Fűz Ernő áll. vasuti tisztviselő ur, mint vendég.
- Népdalok. Fortuner E.-tól. Előadja: a dalegylet.
- Komoly szavalat. Tartja: Tömöröy Jenő ur.
- Bordal. Előadja: a Dalegylet
- Népdalok. Lanyi E.-tól. Előadja: a Dalegylet.
- Víg szavalat. Tartja: Boross Lajos deb. joghallgató ur, mint vendég.
- A Rové. Szentirmay E.-tól. Előadja: a Dalegylet.

Mulatságok sorrendje .

Március 3-án szombaton: A kereskedő ifjak táncmulatsága az Arany Bika szálloda disztermében.
Március 15-én az 1848/49-es honvédek bálja a Korona vendéglőben.
Március 15-én a Petőfi-dalkör társasvacsorával egybekötött hangversenye a «Bika» disztermében.

Egyház.

A harmadik egyetem. Szeged város a mozog ez érdekben. Közgyűlésen elhatározta, hogy a harmadik egyetemnek, vagy legalább a jogi fakultásnak Szezenen való felállítására küldöttség útján memorandumot intéz a kormányhoz es törvényhatóságokhoz. A v á r o s e g y m i l l i ó v a l járul az egyetem fölépítéséhez. Ez akciós hír közlésénél, nem nyomhatjuk el e kérdést: hát Debreczennek nem kellene e tekintetben lépést tennie, a melynek főiskolájában három fakultás — theologiai, filozofiai es jogi — már megvan, csak egyetemi terjedeleme es rangra kell fejleszteni — nem kellene e roppant fontosságú kérdésben akcióba lépni?

Debreczen e célra szolgáló ös- es ujonnan gyűjtött alapja többszörösen felülmúlja Szeged ajánlatát, de bármely más város által tehető ajánlatot is, csak hogy hangoztatni nem ártana, hogy Debreczennek is van igénye, nem ahoz, hogy itt alapjából új egyetem szerveztessék, hanem a századok óta fennálló es tovább-tovább erősített alapon egységese építtessék fel az, a minek részei már többnyire megvannak s ez ha nem másból, csak ga dasági szempontból is az államnak legkevésébe kerülne, még akkor is, ha a város elhatározó perczen egy oly alapítvánnyal, miot Szeged ujlólag is nem járulna hozzá, pedig ezt örösi kérdés eldöntésénél nem is föltételezzük, akár vagyoni erejét te-

kintjük, akár az iskolák iránti hagyományos érdeklődés nagyságát es folytonosságát mérlegetjük.

A nőképzés es nevelés, e fontos, nemcsak felekezeti, hanem nemzeti, hogy ne mondjuk világ-kulturai ügyben örvendetes mozzanatnak tekinthető az, a melyet a f. szabolcsi ev. ref. egyházmege, egy Nyiregyháza felállítandó leány-internátus érdekeben indított, amely célra már szépen is folynak az adományok, a mint ez a következő «Köszönet es halanyilvánítaból» is kitészik :

«Örömmel es hálattal szívvel hozzuk tudomásra, hogy a f. szabolcsi ev. ref. egyházmege által Nyiregyháza létesítendő leány-internátus építési s fenntartási költségeinek fedezésére legközelebb herceg Odesschalchi Gyuláné, sz. gr. Dégenfeld Anna 400, Tisza Kálmáné sz. gr. Dégenfeld Ilona 400, báró Podmanicky Gézáné, sz. gr. Dégenfeld Berta 1000, gr. Károlyi Tiborné, sz. gr. Dégenfeld Emma 2000 koronát, együtt 6 nagyméltóságok összesen 3800 koronát voltak kegyesek megajánlani, melyből gr. Károlyi Tiborné 6 excellenciája 1000 koronát a gazdasztes célra már be is küldött. — Fogadják magyarországi ev. ref. egyházunk kegyes jöltevéői minden egyházi s vallás-erkölcsi ügyeinknek hívó, buzgó, ádozatokész Marthái es Thábitái örömmel es hálás érzelmekekkel megtelt szívünk legmélyebb köszönetét addig is, míg a legközelebb tartandó egyházm. közgyűlésünk eme halara kötelező adományokat méltóképen megköszönné s az adományozók neveit egyházm. gyűlésünk jkönyvének lapjain maradáno halaja jeléül megörökítene. N. Kállón, 1900. febr. 19. Vas Mihály, egyházm. gyámint. s leányinternátusi pénztáros. Görömbei Péter, a f. szabolcsi ev. ref. egyházmege esperese.

A magyarországi katolikus egyház önkormányzatát szervező gyűlés a január hó 31-én tartott ülesen a néhai Esterházi Pál herceg elhalálozasa következtében a világi kegyurak egyik képviselőjének megválasztására új választást rendelt el. A biboros hercegprimas, mint a kongresszus elnöke, a világi főurakat választásra hívta össze. Mint értesülünk a világi kegyurak tulnyomó része Esterházy Miklós herceg megválasztasa mellett foglal állást.

Tudomány, irodalom.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság Kolozsváron tegnap tartotta S z a m o s i János elnöklésével rendező havi ülését nagy es díszes közönség előtt. A felolvasások sorát S z á d e c z k y Lajos nyitotta meg, a ki „A mádefalvi székelyveszedelemről» (Siculicidium) tartott érdekes felolvasást. Ezután S z á s z Gerő olvastott fel költ-ményeket nagy tetszés mellett. Végül F a r a g o Jenő vendégnek L ó r i című elbeszélést olvasta fel tetszést keltve C-enger János r. tag.

Közgazdasági tudományok czimen igen becses es tudományos szakmunka jelent meg Leitgeb Imrétől. A különös érdekességét első sorban az adja meg a munkának, hogy számtalan új oly adatot tartalmaz Németországgal való kdreskedelmünkéből, melyeket a Németországgal kötendő új vámszerződések kötésénél figyelmen kívül hagyni nem lehet, az adatok ujságánál, fontosságánál fogva is. A munka, — melyből a s z ö v e t k e z e t e k jövőjének sorsa s a k i s g a z d á k h e l y z e t é n e k alakulására vonatkozó adatok is kiváló figyelmét érdemelnek — három részre oszlik. Az első részben Németország gyümölcs-piaczat, a másodikban Németország élőállat es hus bevitelét, a harmadik részben pedig az állati termék két tárgyalja, mindháromnál fővonatkozásban es kpesolatban Magyarország s z a g r a k i t e r j e d v e .

Magyarország jelenlegi Németországba irányított exportjának a jelen viszonyok szerint csak úgy tudna egészen — megfelelni, ha az élőállat csoport helyett feldolgozott s e k k é n t l e e n d ő f o r g a l o m b a h o z a t a l t e r é r e l e p n e . É p i g y a b a r o m f i t e r m é k e k k i v i t e l e

közgazdaságunk jövőjénél sokkal fontosabb, főleg vagyonosodási, gazdasági szempontból, mint hinnék.

Előállat kivitelünket csökkenteni igyekeznek és a legfőbb piacsunkon, Németországban — melynek éppen a feldolgozott alakban való szállításnál — jelenleg, a mi karunkra, legkiválóbb szállítója — Dánia.

Mi, ha az ugyyszólván már-már elvesztett piacot visszaszerezni akarjuk, kénytelenek leszünk Dánia példájára, teljesen a feldolgozott alakban való értékesítés terére lépni. A könyv mindezen kérdésekkel alaposan foglalkozik. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe a munkát.

Szerző czime: **Leitgeb Imre** föld-birtokos **Debrecen**, (Bihar-m.)

Kivánatra szívesen küldteti szívesen a magyargazdasági és öntözési ügyekben.

KÖZGAZDASÁG.

Tözegek kissetek tartalma kitünő trágyát szolgáltat főleg szőlőkre. Az ilyen trágya kikövezt szabado helyen gyűjtendő össze, ahol főleg az átlapatolástól kell óvni s a nyirkosan tartás szempontjából esetleg egy kevés meg is kell öntözni. Használatbavétel előtt tanácsos 50 mm. tözeg fekaltrágyára 100 kg. szuperfoszfátot hinteni, illetve ezzel jól összekeverni, mivel a fekaltrágya foszforsav tartalma nem áll arányban a nitrogén alkotórészekkel s ezt szuperfoszfát hozzáadásával lehet legcélszerűbben pótolni annyival is inkább, mert teljes hatását a fekaltrágya csak ilyen módon fejtheti ki. Az ilyen módon előkészített fekaltrágyából egy-egy tökére 1 kgot kell adni és pedig a nyitás alkalmával a töké körül kell azzal rakni. Kötött talajon az istállótrágyát ilyen módon nagyon jól lehet pótolni.

Malacok agyonnyomatásának megállítására. Nagyon is gyakran megesik, hogy a kocza egy-két napos, jóformán még tehetetlen malaczeit agyonnyomja, a mely bajon egyszerű fogásokkal segíthetünk.

Ha az istálló elegendő meleg, úgy szecskázott szalmát almozunk, mert így a malac nem keveredik el a szalma közé s így anyja folyton látja s nem fog rá feküdni. Ha ez az istálló hidegsége miatt nem volna lehetséges, akkor a kutricza falai mentén, a földtől egy arasznyira erősítsünk meg egy deszkát, amely a kutricza talajával párhuzamosan fekdüjjék; a malacok többnyire a deszka alatt fognak tartózkodni, ahol anyjuk nem nyomhatja őket agyon.

Az ujonnan ültetett gyümölcsfák trágyázása határozottan káros. A fejlődés első időszakában csakis nagyon híg folyadéktrágyát szabad adni; ha azonban ilyenekkel a jól felporhanyított talajt megöntözzük, az nagyon elősegíti a fák fejlődését. — Legalkalmasabb erre a célra a foszforsavas amoniak vagy a salétromsavas káli. Ezek egyik vagy másikból mindegyik 100 liter vízre 100 grammot adunk s ezzel gyakrabban öntöztetjük a fákakat melyek erre igen erőteljes fejlődésnek indulnak.

Mikor lehet az őszi gabonával leghatásosabban felvívni. A gabonafélék növekedésénél két korszakot különböztethetünk meg. Az első a hokrosodás befejeztéig tart, a második pedig a magvak megérleléseig. Szükséges a fiatal növénynek már a fejlődés első stádiumában sok tápanyagot nyújtanunk, hogy gyorsan fejlődjön a paraziták ellen védekez-

hessen, a második időszakban azonban még több fejlődésre van szüksége. A fejlődést leginkább a chilisalétronnal lehet siettetni, feltéve, hogy egyéb növényi tápanyagokban nincs hiány.

A salétromot legjobb többször, kis adagokban adni a növényzetnek. A fejtrágyázást illetőleg néhány kísérlet azt mutatja, hogy legnagyobb a terméstöbblet, ha az április végén vagy május elején adják. Wagner tanár is arra a tapasztalatra jutott, hogy a tavaszszal alkalmazott salétrom a lehatásosabb.

Homoki szőlők trágyázására Cserháti Sándor, az orsz. növénytermelési kísérleti állomás vezetője, az ország legkülönbözőbb helyein megejtett számos kísérlet eredményeként, a következőket ajánlja:

Vetesség m. holdanként 2 mm. szuperfoszfát, 1 mm. kénsvavas amonium és 1 mm. káli magnesia. Ha a talaj nem nagyon lejtős, vagyis, ha nem kell attól tartani, hogy hóolvadáskor a víz az iszapot s ezzel együtt a trágyát is lemossa, akkor a szuperfoszfát és a káli trágya összel a szőlő betakarása előtt egyenletesen elszórandó, hogy betakarás alkalmával a talajjal keveredjen. Igen lejtős szőlőkben a trágyákat csak kora tavaszszal nyitás után kell egyenletesen bekapálni. — A kénsvavas amonium mindig csak kora tavaszszal szórandó el s az első kapálás alkalmával bekapalandó. Ezen trágyázási móddal mindennél nagyobb eredményeket ér el.

Meddig tart az immunitás a száj és körömfájás után. Leggyakrabban a száj és körömfájás elleni védőoltások alkalmából a megfigyelések kiterjeszkedtek arra is, mennyi ideig tart az immunitás a betegség után. Kiderült, hogy az immunitás legalább 9 hónapig és legfeljebb 3 évig tart és pedig annál hosszabb ideig, mennél súlyosabb lefolyása volt a baj.

A falomb értéke. A falombot a kertészek tudvalevőleg összegyűjtik s trágyául használják fel. Rendesen kompozitot készítenek belőle, a melyet egyéb hulladékokkal kevernek megöntözik s többször átforgatják. Ilyen módon igen jó nitrogénús trágya készül belőle, csak foszforban igen szegény, ami pedig nagy baj, mert a kerti növényzetnek a foszfor élettől elváratlanul s ha ez nincs elegendő mennyiségben a talajban, a növényzet fejlődése nem lesz kielégítő. Nagyon helyesen csleked-nének tehát a kertészek, ha a falomb kom- pdszt közé jelentékenyebb mennyiségű szuperfoszfátot is kevernének, pótolnak ilyen módon a foszfor hiányát.

Érdekes trágyázási kísérleteket végeztek nemrégiben gr. Eszterházy Mihály szemeczi birtokán összehasonlítóan a thomassalak és szuperfoszfát trágyázási értékét. A salakkai való trágyázás átlag pro m. hold 7 frtba került, de a termés eredmény 25 kr. deficitel járt, vagyis a trágyába fektetett összeg nem térült meg az előző évben.

A szuperfoszfát — holdanként került 5 frt 62 1/2 krba s a kiadott összeg nemcsak hogy teljesen megtérült már az első évben, hanem még 122% hasznót is hajtott vagyis minden vagyon szuperfoszfát, a mely loco ottani állomás 4:50 frtba került, 5:49 ft tiszta hasznót hozott.

A különböző gabonaneműek fagyallósága a táplálkozás mérvével szoros összefüggésben van. Az olyan növényzet, melynek elegendő táplálék áll rendelkezésére, biztosabban áttelel s egytural az állati ellen-égeknek is jobban ellenáll, mint az, a mely táplálékban hiányt szenved.

A hol tehát erre szükség mutatkozik, a fiatal és ennelfogva gyenge növénygyökérnek

könnyen felvehető tápanyagot kell nyújtani azáltal, hogy ősszel szuperfoszfáttal, kénsvavas-ammoniak és mérsékelt mennyiségű chilisalétronnal megtrágyázzuk. Rozs és buza trágyázására vetés előtt vagy azzal egyidejűleg 200-400 kg. szuperfoszfát és kénsvavas-ammoniakot és mintegy 60-100 kg. chilisalétromot szórhatjuk el. Mészszegény talajon megelőzőleg még oltott mész felhintése is ajánlatos. Thomas-salak nem képes ilyen eredményt előidézni.

Az ilyen módon megtrágyázott vetés a rövid őszi fejlődési időszak alatt is jól megerősödik, dús levézetet és mélyen a földbe hatoló gyökérzetet fejleszt s így a telet jól kialsja.

Külföldi sertés-kereskedők Szegeden. Berlinből és Ratiborból sertés-kereskedők érkeztek oda a célból, hogy helyben leszurtt sertéseknek nagyobb mennyiségben Németországba való szállítására kísérleteket tegyenek; a mennyiben a próbák bevalnának a hatóság mindent el fog követni, hogy a modern igényeknek minden tekintetben megfelelő jég-lítályokkal és hűsítő berendezésekkel ellátott sertés-vágóhidat létesítsen, annyival is inkább, mert ez által talán sikerülhet Németországból a magyarnál jóval silányabb orosz és amerikai sertés-húst kiszorítani.

Sertésvásár.

Kőbányai sertés-piacz. február 27. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (párorkint 400 kgm felül) 40-41 kr. Közép p. kint 300-400 kg. súlyban — kr. 320 kilog súlyban fiatal közép (párorkint 251-320 kg. 42-43 kr. fiatal könnyű párorkint 250 kg. súlyban 41 1/2-42 krig. Szerbiai: Nehéz p. kint 260 kg. súlyban 41 1/2-42 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi febr. hó 24 napján volt készlet 22677 darab, febr. 25 felhajtott 680 drb. 1900 febr. 25-én elszállított 327 db. 26-ára maradt 23030 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanya.

Budapesti gabonátszde.

február 13.

A kszáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B á n s á g	kilós	Ar 100 kg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frtól	frtig		frtől	frtig
Bánsági	76	7.45	7.95	80	08.	08.25
"	77	7.50	07.80	81	08.15	08.35
"	78	07.60	07.95	82	—	—
Tiszavidéki	79	07.70	70.55	—	07.90	08.00
"	76	7.40	7.55	80	08.00	0.815
"	77	7.45	7.60	81	—	—
Pestvidéki	78	07.65	07.75	82	07.00	08.00
"	79	07.65	07.90	—	—	0.5
"	76	7.25	7.45	80	07.85	—
Fehérmegyei	76	7.35	7.55	81	07.90	00.95
"	78	7.55	7.75	82	7.80	0.05
"	79	07.90	07.80	—	7.90	—
Bácskai	76	7.30	07.45	80	00.	—
"	77	7.35	7.55	81	00.00	—
"	78	7.50	07.95	82	—	—
Északmag	76	7.55	07.80	—	—	—
"	75	7.00	7.00	80	—	—
"	79	0.00	7.00	81	—	—

		Min. hekt.-ben	Ar kilógram		
Rozs elsőrendű	uj	70-72	6.25	6.35	
" másodrendű	>	—	6.10	6.20	
Árpa takarmánynak	>	60-62	5.65	6.70	
" égetni való	—	62-64	5.45	5.55	
" serfözdei	—	64-66	0.	0.00	
Zab	—	39-41	5.35	5.45	
Tengeri bánsági	uj	—	4.75	5.00	
" más nemű	>	—	0.00	0.00	
Repce bánsági	>	—	12.00	12.60	
Köles	—	—	5.30	5.80	

Foulard-selyem-ruha

8 frt 40 krtól

feljebb! — 14 méter — póstabér és vámmentesen. Minták kiválasztására, nemkülönben fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

HENNEBERG G., SELYENGYÁROS, ZÜRICHBEN.

Cs. és kir. udvari szállító.

Hirdetés.

A h-szoboszlói izraelita hitközség

előjárósága ezennel közzé teszi, hogy a **köser hus-mérésről** fennálló szerződés **f. é. május hó 1-én lejárván**, ezen naptól kezdve úgy az általa alkalmazott mészöket, mint tulajdonát képező husmérő helyiséget szabaddá teszi s azokat más mészárosoknak is átengedi. Közelebbi feltételek a hitk. elnökségnél tudhatók meg.

2300 szám.
1900

Pályázati hirdetmény.

A Hajdu-Böszörményben levő «**Arany-Sashoz**» címzett személyjogi **gyógyszertári jogositvány**, elhalalozás folytán üresedésbe jövén, s ezen jogositvány újabb adományozás tárgyát képezvén, ezen jogositvány elnyerésére az 1876. XIV. t. cz. 134. §-a alapján ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy az említett gyógyszer-tári jogositvány iránti, — az 1883. évi 22370. számú belügyminiszteri körrendelettel kiadott szabályzat értelmében felszerelt s az ott felsorolt kellékeknek megfelelő kérvényeket hozzám **f. 1900. évi márczius hó 15-ik napjáig** adják be.

A később beérkező vagy nem helyesen felszerelt pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1900. február 23.

Rásó Gyula,
kir. tanácsos, alispán.

Utolsó előtti hét.

Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

kezelésére, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára,
Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénztárai és minden kohánytőzsde.

Üzleti könyvek,
csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók
Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában.

Az általam leg gondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

==== Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ====

==== Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik. ====

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben